

CIUTADANS

Història de 50 dones barcelonines mitjançant un itinerari que recorre els llocs on van viure

Dones amb llegenda

Itinerari: Santa Anna-Catedral-Boqueria

- 1 Joana de Torrelles**, que va compartir robatoris i fugues per tot el país amb Joan de Serrallonga
- 2 Eulàlia**, filla de l'esclava Guilleuma
- 3 La Canuda**, dona que va donar nom al carrer. Era serventa d'una de les cases més riques de la ciutat l'hereu es va enamorar bojanment d'ella
- 4 Estefania Carròs i de Mur**, educadora
- 5 L'abadessa Margarida** i la seva vida al monestir de Montsió
- 6 Apolònia** es convertiria en la patrona de les dones maltractades
- 7 Serafina** servia al monestir de Pedralbes i elaborava el millor mató
- 8 Les bugaderes d'Horta**
- 9 Eulàlia**, santa i màrtir que va néixer al barri de Sarrià
- 10 La Paula**, del carrer Cecs de la Boqueria, va instal·lar-hi la que va ser la primera agència matrimonial de la ciutat

LA VANGUARDIA

NÚRIA ESCUR
Barcelona

Algunes han donat lloc a noms de carrers o places de Barcelona, escultures, monuments o relleus. D'altres, a morboses llegendes urbanes com "la de la monja enterrada viva" o la de la Carmeta, "la nena del carrer de la Cendra capaç de veure els òrgans interns de les persones". *Dones de Barcelona* (Albertí, Ed) recull el retrat de cinquanta dones que van ser populars a Barcelona (en un recorregut llarg que va del segle IV al XIX), ja sigui pels seus oficis, la seva influència o la seva

El llibre aporta sis itineraris per barris a fi de descobrir on van viure i qui van ser aquestes dones

llegenda personal. El text es presenta acompanyat de 62 imatges i sis itineraris que el lector pot seguir si vol passejar per la ciutat i redescobrir, alhora, la història d'aquestes dones al mateix lloc on van viure.

L'autora, Elisenda Albertí i Casas (Barcelona, 1960) –que ja havia publicat *Perill de bombardeig! Barcelona sota les bombes* (2004) i *Dames, reines i abadeses* (2007)– presenta ara una col·lecció diversa de perfils fe-

menins, des de l'editora Eulàlia Ferrer a les bugaderes anònimes d'Horta, passant per la *fabricanta* Eulàlia Escuder, les germanes xocolateres Teresa i Carme Garriga; Maria Francesca Fiveller, àlies la virreina; Josepa Vilaret i el seu episodi en el rebombori del pa; Anastasia Spatafora, ànima de l'Hospital de la Santa Creu; Marieta, la primera arrencaqueixals amb consulta al carrer del Carme; la humanista Juliana Morell, o Isabel Jolis Oliver...

Qui dona nom al carrer Canuda? Qui va obrir la primera agència matrimonial a Barcelona? Com es deia l'alcavota més famosa de la ciutat? La coneixien com a Tia Caterina però, com en altres casos, la memòria col·lectiva es va encarregar d'oblidar-la. I, tanmateix, "elles eren les que omplien els mercats, els tallers, els carrers i les cases d'aquesta ciutat". Ca la Tuietes o ca les Beates, La Carassa i ca la Guinyanyu, la vaqueria del Cap de Bou o la monja de Sant Pere de les Puelles ara tenen la seva història recuperada. Les filadores de la plaça de la Plana Maria de Cervelló i les joies robades o Madrona, la primera burota de la ciutat. Elisenda Albertí les defineix com un conjunt de dones diverses –hi podeu triar– "divertides, amoroses, cruels, apassionades, intel·ligents, boges, justes, innocents, traïdores, intolerants, humils, capritxoses, empenedores, reivindicatives..." i reclama per a elles una nova mirada.

La novetat d'aquest recopilato-

ri és que, paral·lelament a la història de cada dona, ofereix sis itineraris per barris. Així, per exemple, al corresponent a la zona de Llibreteria-Reina Elionor-Vidre figuren les localitzacions on evocar les figures següents: l'editora i impressora Eulàlia Ferrer; Quimeta, considerada la dona més bonica de Barcelona que tenia com a ofici ser carboneira; Isabel de Requesens, la virreina napolitana i baronessa de Calonge; la poetessa Maria Josepa Massanés; Elionor, a qui van convertir en reina sense ser-ho; Juliana, la serventa i la seva llegenda de la taverna del carrer del Vidre, o La Puça, que dona, nom a un carrer i va passar a la

L'autora reclama una nova mirada per a aquestes protagonistes de la història ciutadana

història per ser la primera planxadora de Barcelona.

Una nova reivindicació del paper de la dona en una ciutat que va tenir, per exemple, la primera metgessa d'Espanya, però que dedica tan sols el sis per cent dels carrers, places, jardins o llocs públics a recordar el nom d'aquestes precursors de la igualtat de drets en un món que era només masculí i que mirava amb recel aquesta revolució pacífica.●